

Кримінальна відповідальність за корупційні діяння

У відповідності до ст. 21 Закону України від 7 квітня 2011 р. № 3206-VI «Про засади запобігання і протидії корупції», за вчинення корупційних правопорушень особи, зазначені в частині першій статті 4 цього Закону, притягаються до кримінальної, адміністративної, цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності в установленому законом порядку.

Кримінально-карані корупційні правопорушення – найбільш небезпечний вид такого роду правопорушень.

Законом України від 7 квітня 2011 р. № 3207-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо відповідальності за корупційні правопорушення» внесено зміни та доповнення до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Кримінально-процесуального кодексу України.

Зокрема, XVII розділом Особливої частини Кримінального кодексу України встановлена кримінальна відповідальність за злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Вказаний розділ складається з таких статей:

- стаття 364 «Зловживання владою або службовим становищем»;
- стаття 364-1 «Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми»;
- стаття 365 «Перевищення влади або службових повноважень»;
- стаття 365-1 «Перевищення повноважень службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми»;
- стаття 365-2 «Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги»;
- стаття 366 «Службове підроблення»;
- стаття 367 «Службову недбалість»;
- стаття 368 «Одержання хабара»;
- стаття 368-2 «Незаконне збагачення»;
- стаття 368-3 «Комерційний підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми»;
- стаття 368-4 «Підкуп особи, яка надає публічні послуги»;
- стаття 369 «Пропозиція або давання хабара»;
- стаття 369-2 «Зловживання впливом»;
- стаття 370 «Провокація хабара або комерційного підкупу».

До осіб, визнаних винними у вчиненні вказаних злочинів, судом можуть бути застосовані такі види покарань:

1. штраф;
2. позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю;
3. виправні роботи;
4. конфіскація майна;
5. арешт;
6. обмеження волі;
7. позбавлення волі на певний строк.

Як приклад, відповідальність за хабарництво-

Стаття 368. Одержання хабара

1. Одержання службовою особою в будь-якому вигляді хабара за виконання чи невиконання в інтересах того, хто дає хабара, чи в інтересах третьої особи будь-якої дії з використанням наданої їй влади чи службового становища -

карається штрафом від п'ятисот до семисот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до одного року, або арештом на строк до шести місяців, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

2. Одержання хабара у значному розмірі -

карається штрафом від семисот п'ятдесяти до однієї тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від двох до п'яти років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

3. Одержання хабара у великому розмірі або службовою особою, яка займає відповідальне становище, або за попередньою змовою групою осіб, або повторно, або поєднане з вимаганням хабара, -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна.

4. Одержання хабара в особливо великому розмірі або службовою особою, яка займає особливо відповідальне становище, -

карається позбавленням волі на строк від восьми до дванадцяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна.

Примітка. 1. Хабарем у значному розмірі вважається такий, що у п'ять і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, у великому розмірі - такий, що у двісті і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, в особливо великому розмірі - такий, що у п'ятсот і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Стаття 369. Пропозиція або давання хабара

1. Пропозиція хабара -

карається штрафом від ста до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до двох років.

2. Давання хабара -

карається штрафом від двохсот п'ятдесяти до семисот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк від двох до п'яти років.

3. Давання хабара, вчинене повторно, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до шести років із штрафом від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та з конфіскацією майна або без такої.

4. Давання хабара службовій особі, яка займає відповідальне становище, або за попередньою змовою групою осіб -

карається позбавленням волі на строк від чотирьох до восьми років з конфіскацією майна або без такої.

5. Давання хабара службовій особі, яка займає особливо відповідальне становище, або організованою групою осіб чи її учасником -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна або без такої.

6. Особа, яка пропонувала чи дала хабар, звільняється від кримінальної

відповідальності, якщо стосовно неї мало місце вимагання хабара або якщо після давання хабара вона добровільно заявила про те, що сталося, до порушення кримінальної справи щодо неї органу, наділеному законом правом порушувати кримінальну справу.

Стаття 370. Провокація хабара або комерційного підкупу

1. Провокація хабара або комерційного підкупу, тобто свідоме створення службовою особою обставин і умов, що зумовлюють пропонування або одержання хабара чи неправомірної вигоди, щоб потім викрити того, хто дав або отримав хабар або неправомірну вигоду, -

карається обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на строк від двох до п'яти років, та зі штрафом від двохсот п'ятдесяти до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

2. Те саме діяння, вчинене службовою особою правоохоронних органів, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до семи років та зі штрафом від п'ятисот до семисот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Для довідки:

Службовими особами у статтях 364, 365, 368, 368-2, 369 Кримінального Кодексу є особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також обіймають постійно чи тимчасово в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на державних чи комунальних підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною особою підприємства, установи, організації, судом або законом.

Для цілей статей 364, 365, 368, 368-2, 369 цього Кодексу до державних та комунальних підприємств прирівнюються юридичні особи, у статутному фонді яких відповідно державна чи комунальна частка перевищує 50 відсотків або становить величину, що забезпечує державі чи територіальній громаді право вирішального впливу на господарську діяльність такого підприємства.

Службовими особами також визнаються посадові особи іноземних держав (особи, які обіймають посади в законодавчому, виконавчому або

судовому органі іноземної держави, у тому числі присяжні засідателі, інші особи, які здійснюють функції держави для іноземної держави, зокрема для державного органу або державного підприємства), а також іноземні третейські судді, особи, уповноважені вирішувати цивільні, комерційні або трудові спори в іноземних державах у порядку, альтернативному судовому, посадові особи міжнародних організацій (працівники міжнародної організації чи будь-які інші особи, уповноважені такою організацією діяти від її імені), члени міжнародних парламентських асамблей, учасником яких є Україна, та судді і посадові особи міжнародних судів.

Сектор взаємодії з правоохоронними органами.